

Odbor informačních služeb
Oddělení informačních služeb - ústředí

Vážená paní

.....

V Praze dne 6. února 2014
Zn.: 01555-2014/1601
Počet listů: 1
Poč. příloh/poč. listů příloh: 0/0
Vyřizuje: Mgr. Štěpánka Čejková
Tel.: 274 052 430
E-mail: stepanka.cejkova@czso.cz

Věc: Žádost o poskytnutí informací dle zákona č. 106/1999 Sb., ve znění pozdějších předpisů ze dne 21. ledna 2014

Vážená paní,

k Vaší žádosti, kterou jsme obdrželi dne 21. 1. 2014, ohledně poskytnutí informací na důvod zpravodajské povinnosti subjektu CAM Czech Republic a.r.o., Vám sděluji následující:

Zpravodajská povinnost vyplývá ze zákona č. 89/1995 Sb., o státní statistické službě, ve znění pozdějších předpisů a pro rok 2014 je dále specifikována v Programu statistických zjišťování na rok 2014, který byl zveřejněn ve „Vyhlášce č. 348 ze dne 22. října 2013 o Programu statistických zjišťování na rok 2014“, v částce 137/2013 Sb.:

http://www.czso.cz/vykazy/vykazy.nsf/i/psz_2014).

Ta také stanovuje okruh zpravodajských jednotek, kterých se konkrétní šetření týká.

Formulace, která je uvedena ve Vyhlášce, zakládá povinnost všem podnikům splňujícím určitá velmi obecná kritéria. Statistická praxe však umožňuje výběrová šetření, kdy v určitých stratech může být zjišťována pouze část šetřené populace a za nešetřenou část lze provést odhad na základě údajů z vyšetřené vzorku. Proto je pro zpravodajskou povinnost rozhodující výzva k jejímu splnění ze strany ČSÚ, tj. Oznámení o zpravodajské povinnosti.

Rozhodnutí o tom, která zpravodajská jednotka bude do konkrétního šetření zahrnuta, je založeno na statistických metodách a odvíjí se od požadavků na rozsah a kvalitu výstupů ze zpracování konkrétní statistické úlohy (obecně platí, že čím větší detail a/nebo rozsah ukazatelů, tím větší výběr je třeba). Jako opora výběrů slouží Registr ekonomických subjektů (RES). Výběry jsou prováděny na základě atributů v tomto registru obsažených. Jejich množina se liší podle charakteru konkrétních šetření, např. odvětvové zatřídění podniku podle CZ-NACE, velikostní kategorii podniku a velikost ročního obrátu. Konkrétní vymezení je v praxi zpravidla parametrické a generování zpravodajské povinnosti pak probíhá automatizovaně.

Vaše společnost na základě údajů v RES uvedených splňuje podmínky pro její zahrnutí do statistického zjišťování. Konkrétní kritéria pro výběr respondentů uvádím níže.

V případě výkazu **Prům 1-12** jsou v odvětví CZ-NACE 29 vyčerpávajícím způsobem šetřena populace podniků se 100 a více zaměstnanci. Ve stratu podniků s 50-99 zaměstnanci je pak prováděn 50% výběr. Zároveň jsou do šetření zahrnuty všechny průmyslové podniky (CZ-NACE

05-39) bez ohledu na velikost (počet zaměstnanců) s ročním obratem větším než 200 mil. Kč (tento krok vede k homogenizaci strata malých podniků, v jehož rámci je pak možné vytvářet odhady nevychýlené extrémními hodnotami). Počet zaměstnanců Vaší společnosti je sice v současné době nižší než 50, avšak splňuje podmínku velikosti obratu. Z tohoto důvodu získala zpravodajskou povinnost k výkazu.

V případě **Prům 2-01** jsou bez ohledu na odvětví šetřeny všechny průmyslové podniky s počtem zaměstnanců větším než 20 nebo s ročním obratem větším než 200 mil. Kč. V tomto případě podnik splňuje obě zmíněná výběrová kritéria. Důvodem rozsáhlejšího výběru je charakter výkazu (velmi detailní komoditní struktura, které omezuje možnosti výběrů a dopočtů; proto se v tomto případě stejně jako téměř ve všech zemích EU využívá metoda cut-off). Pokrytí podniků s 20 a více zaměstnanci v tomto případě výslovně vyžaduje i Nařízení Rady (EHS) č. 3924/91 ze dne 19. prosince 1991 o zavedení statistického zjišťování průmyslové výroby ve Společenství.

Výše uvedené údaje se týkají pouze výkazů Prům 1-12 a Prům 2-01.

Vaše společnost má dále ve zpracovatelském roce 2014 výkaznickou povinnost k následujícím výkazům:

EP 5-01 (d), Odp 5-01, P 5-01, P 3-04 (d):

http://apl.czso.cz/pll/vykwww/vyk111?xrokzpr=2014&xid_respondenti=1914441&xhledat=27522571&xtypident=-1

Pokud požadujete podobné vysvětlení i za ostatní výkazy, ze kterých Vám vyplývá zpravodajská povinnost, rádi Vám tyto informace poskytneme.

S pozdravem

Odbor informačních služeb
Oddělení informačních služeb - ústředí

Vážená paní

.....

V Praze dne 12. února 2014
Zn.: 01846-2014/1601
Počet listů: 2
Poč. příloh/poč. listů příloh: 0/0
Vyřizuje: Mgr. Štěpánka Čejková
Tel.: 274 052 430
E-mail: stepanka.cejkova@czso.cz

Věc: Žádost o doplnění informací dle zákona č. 106/1999 Sb., ve znění pozdějších předpisů ze dne 7. února 2014

Vážená paní,

k Vaší doplňující žádosti, kterou jsme obdrželi dne 7. 2. 2014, týkající se ověřování informací vyplněných povinnými subjekty, Vám sděluji následující:

Validace předložených dat samozřejmě probíhá a je standardní součástí každé statistické úlohy. Obecně k ní dochází na dvou úrovních: Nejprve z hlediska mikrodat (tzn. dat jednotlivých podniků), v pozdější fázi zpracování pak na úrovni agregovaných dat (tzn. na úrovni odvětví nebo jiných větších celků).

První okruh primárně vyhodnocují pracovníci Krajské správy (KS) ČSÚ, která pořizuje a zpracovává jednotlivé výkazy (např. KS Plzeň má gesci za okruh výkazů spojených s průmyslem). Sada kontrol je nadefinována v technickém projektu zpracování úlohy a je implementována v programovém vybavení. Např. pro výkaz Prům 1-12 je takto v projektu nadefinováno 83 vazeb, pro výkaz Prům 2-01 76 vazeb. Toto číslo ale samozřejmě neznamená počet všech kontrol, protože jednu vazbu lze nadefinovat i globálně nad celým výkazem nebo oddílem, takže jedna kontrola pak hlídá větší množství údajů.

Kontrolní vazby pokrývají jak situace, které nutně znamenají chybu (např. zda je uvedený kód podle číselníku přípustný nebo zda součet podpoložek se rovná součtu), tak situace, kdy je chyba pouze pravděpodobná (např. pokud se určitá hodnota oproti loňsku tisícinásobně zvětšila, nemusí to být chyba, ale je docela pravděpodobné, že by se mohlo jednat o řádovou chybu). „Chyby“ druhého typu tedy nemusí být opraveny, ale je dobré mít pro ně vysvětlení (zpracovatel výkazu na ČSÚ je může propustit pouze s komentářem). Z věcného pohledu se kontrolují jednak vztahy uvnitř oddílů (viz už dříve zmíněné součtové položky) nebo výkazu (věcně související informace na různých místech výkazu), tak mezi výkazy v jednotlivých letech (meziroční kontroly) nebo mezi obsahově různými výkazy (zde ale obecně existuje snaha nesbírat stejné informace na dvou různých výkazech a spíše při následném zpracování přebírat informace mezi výkazy) a ve vybraných případech může jít i o kontrolu na další zdroj dat (viz dále jednotkové ceny).

S výše zmiňovanými předdefinovanými kontrolami se částečně setkávají (nebo mohou setkat) i respondenti, pokud vyplňují výkazy v elektronické podobě (vyplnitelná PDF, výkazy EPV, nově DanteWeb). Zde ale většinou není úplná sada kontrol, a to z technických nebo bezpečnostních důvodů. Existují např. kontroly, které využívají data ostatních podniků - to, že data určitého podniku jsou výrazně jiná než data ostatních podobných podniků, může indikovat chybu. Pro takovou kontrolu jsou ale potřebné i „cizí“ údaje, které jednak nemusí být v určitý okamžik kompletně k dispozici, ale hlavně tyto údaje nesmí opustit databáze ČSÚ, aby se k nim nemohla

dostat nepovolaná osoba. Tento typ kontrol je proto možné provádět pouze dávkově v pozdějších fázích zpracování a v „bezpečném“ prostředí.

I pokud respondent provede část kontrol u sebe, po přijetí výkazu na straně ČSÚ probíhá kontrola podle naprogramovaných stanovených vazeb vždy znovu. Kromě těchto kontrol krajské správy zpravidla mívají předdefinované i kontrolní sestavy, které nemusí být standardní součástí projektové dokumentace. Může se jednat o reakci na aktuální potřeby (např. teprve v průběhu zpracování byl identifikován problém, který nehlídá žádná vazba, a není již možné ji implementovat do programového vybavení) nebo je důvod ten, že zvolená forma je technologicky jednodušší. Příkladem druhé situace mohou být např. kontroly jednotkových cen v Prům 2-01, kde se sledují fyzické objemy i finanční hodnoty produkce a kde následně dochází k porovnání mezi podniky nebo i zeměmi (jako referenční hodnota slouží např. i medián jednotkové ceny v EU z předchozího roku). Takové srovnání ale nelze úplně algoritmizovat, protože záleží na heterogenitě konkrétního kódu (např. jednotková cena uhlí by měla být u všech výrobců dost podobná, u strojů pro speciální účely ale může být každý jiný) a tudíž pak hraje roli i vizuální kontrola.

Podle stupně porušení kontrolních vazeb se při zpracování na KS mj. nastavuje i číselná hodnota, která charakterizuje kvalitu výkazu. Tu potom využívá centrální zpracování, které probíhá po odeslání vstupních dat do centrální databáze (fyzicky v Praze). Centrální zpracování neznamená prostý součet dat, ale i sofistikovanější postupy jako jsou dopočty na základní soubor. Zde hraje kvalita konkrétního výkazu roli – zejména v prvních fázích zpracování mohou nastat i situace, kdy je kvalita daného výkazu zcela neuspokojivá (např. nesedí základní účetní vztahy), a takový výkaz nebo jeho část je lepší vymazat a nahradit odhadem, než aby jeho stav znehodnotil celé agregované výsledky. Toto je samozřejmě jen jeden z prvků složitějších procesů spojených se statistickým zpracováním dat. S jejich pomocí lze eliminovat vliv ojedinělé chyby, ovšem pokud by kvalita vstupů byla nedostatečná ve větší míře, nebudou kvalitní ani celkové výsledky.

Výsledky centrálního zpracování dále ověřuje věcně příslušný útvar, který je za úlohu zodpovědný (např. oddělení statistiky průmyslu u všech výkazů, která začínají slovem Prům). V této fázi je ověření méně formalizované, většinou ale také vychází z předdefinovaných kontrolních výstupů. Opět se provádí kontrola některých vztahů na úrovni mikrodát. Hlavním smyslem je ale ověření výstupů na úrovni agregátů. Typickým příkladem je např. situace, kdy je identifikován neobvyklý vývoj na úrovni agregace a následně je třeba jasně identifikovat příčinu tohoto stavu. Viníkem se přitom může stát jak nesprávně vyplněný výkaz, tak výkaz vyplněný sice správně, ale s netypickými hodnotami (takové případy by měly reprezentovat samy sebe, ale nikoliv sloužit jako základ pro dopočet podniků mimo výběrový soubor – to se řeší přidělením extrému, které probíhá buď autodetekcí v dopočtové proceduře, popřípadě manuálně). Na základě takových kontrol probíhá centrální zpracování opakovaně (identifikované problémy pak mohou vést i k opravě zdrojových dat, která může editovat pouze příslušná Krajská správa).

Poslední kontroly, které nad zpracovanými daty probíhají, jsou tzv. kontroly věrohodnosti. V podstatě jde o to, „jestli výsledky dávají smysl“, což lze posuzovat v porovnání s ostatními statistikami. Přitom nemusí jít o žádné bezprostřední účetní vztahy, ale o obecnější shodu. Příklad z praxe – lze proti sobě postavit výsledky krátkodobých statistik (z měsíčního výkaznictví) a konjunkturálních průzkumů (kde jsou expertní hodnocení prováděna dříve, než jsou k dispozici jakákoliv tvrdá data). Obě statistiky by měly odrážet ekonomický cyklus (což je vidět až po aplikaci některých matematicko-statistických metod jako je sezónní očišťování), a pokud se body zvratu v jednotlivých výstupech zásadně liší, zřejmě něco není na jedné nebo druhé straně v pořádku. Taková ověření ale mají smysl spíše v delších časových horizontech - tzn., že probíhají ex post a ne zcela pravidelně.

S pozdravem